

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně **R. S.**, zastoupené Mgr. Dominikou Kovaříkovou, advokátkou se sídlem Reigrova 14, Olomouc, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2009, č. j. X, o námitce podjatosti uplatněné žalobkyní,

t a k t o :

Samosoudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Martina Radkova **není vyloučena** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 19 Cad 104/2009.

O d ů v o d n ě n í :

Podanou žalobou žalobkyně brojí proti výše označenému rozhodnutí, kterým jí žalovaná odňala od 24. 3. 2009 vdovský důchod pro nesplnění podmínek § 50 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

V podání ze dne 10. 8. 2009, jímž požádala o osvobození od soudního poplatku a o ustanovení zástupce, žalobkyně též v souvislosti s poukazem na nepřesnosti při doručování soudních písemností namítla podjatost samosoudkyně JUDr. Martiny Radkové.

Usnesením ze dne 14. 8. 2009 (č. l. 14) krajský soud žalobkyni ustanovil advokátku (Mgr. Dominiku Kovaříkovou) a vyzval ji k doplnění námítky podjatosti o důvody.

V podání ze dne 18. 9. 2009 žalobkyně uvedla, že dotčená samosoudkyně je podjatá, protože převzala řízení po JUDr. Bohuslavě Drahošové, která již rozhodovala ve věci žaloby proti rozhodnutí o odnětí vdovského důchodu (vedené pod sp. zn. 19 Ca 20/2003). V této souvislosti požádala o sdělení, z jakého důvodu došlo ke změně osoby soudkyně v průběhu řízení. Dále namítla, že opakovaně dochází k doručování na adresu, kde se nyní zdržuje (N. 249) a která je pouhou adresou dosílací pro účely České pošty a není tak adresou určenou žalobkyní pro doručování. V dané věci má být doručováno na adresu jejího trvalého bydliště. Je jí tak doručováno na jinou adresu než v řízení vedeném pod sp. zn. 72 Cad 9/2009. Jde o úmyslné jednání s cílem ovlivnit výsledek řízení v její neprospěch. Žalobkyni též nebylo doručeno vyjádření žalované k podané žalobě.

Ve vyjádření k podané námitce podjatosti samosoudkyně JUDr. Martina Radkova uvedla, že se necítí podjata, k účastníkům řízení nemá žádný vztah a účastníky řízení včetně jejich zástupců zná pouze ze služebního styku. Žaloba v předmětné věci napadla krajskému soudu dne 19. 5. 2006 a podle příslušného rozvrhu práce byla přidělena JUDr. Bohuslavě Drahošové. S účinností od 1. 7. 2009 pak věc byla dle čl. III. bodu 4. Změny č. 6 rozvrhu práce Krajského soudu v Ostravě na rok 2009 přidělena JUDr. Radkové, které od tohoto data napadají věci důchodového zabezpečení žalobců s bydlištěm v okrese Olomouc. Dále konstatovala, že žalobkyně ve svých podáních uvedla dosílací adresu N. 249. Tam zasláné soudní písemnosti žalobkyně převzala a doručování tak zcela naplnilo svůj účel. Vyjádření žalované k věci, došlé krajskému soudu teprve dne 20. 8. 2009, bylo zasláno advokátce žalobkyně.

Námitka podjatosti není důvodná.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezájatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Jestliže žalobkyně námitku podjatosti vztahovala k problematice doručování soudních písemností, a dále ke skutečnosti, že jí nebylo doručeno vyjádření žalované, jednalo se o okolnosti spočívající v postupu dotčené samosoudkyně v řízení o projednávané věci, které však (jak uvedeno již výše) podle § 8 odst. 1 věty třetí s. ř. s. důvodem k vyloučení soudce nejsou.

Ani námitka nesprávného obsazení soudu pak nespadá pod zákonem vymezené důvody pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci.

Žalobkyní uplatněné námitky se mívají se shora naznačeným smyslem institutu vyloučení soudců. Lze dodat, že žalobkyni jako účastníku řízení náleží celá škála

procesních oprávnění, jež zajišťují její právo na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod); v případě, kdy by podle jejího názoru byla některá z těchto jejích práv porušena, jak namítá ve svém podání, může se např. za použití opravných prostředků domáhat nápravy. Takové hodnocení procesního postupu krajského soudu v dané věci však Nejvyšší správní soud v této fázi řízení činit nemůže.

Žádné skutečnosti nasvědčující podjatosti soudce dále nevyplývají ani z obsahu soudního spisu. Za situace, kdy rovněž dotčená samosoudkyně vyloučila existenci skutečností, jež by mohly

být důvodem k její podjatosti, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. října 2009

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu